بسمه تعالی

احکام دین مقدس اسلام

با اجازه و تصویب حضرت آیة الله الکبری آقای بروجردی متع الله المسلمین بطول بقائه

و با اجازهٔ مخصوص حضرت آیة الله العظمی آقای سید محمد حجت تبریزی کوه کمری مدظله الظلیل

(مطابق برنامهٔ جدید وزارت فرهنگ)

(برای کلاسهای دوم - سوم - چهارم ابتدائی)

طاهر خوشنویس (تبریزی)

(مرکز فروش تهران خیابان ناصرخسرو - شرکت سهامی طبع کتاب)

(بها - در تمام کتابفروشیهای کشور: پنج ریال)

تاریخ: تهران - ایران شهریور ۱۳۳۱

بنگاه گراورسازی آقای شعاری (تبریزی)

بسمه تعالی

احکام دین مقدس اسلام

با اجازه و تصویب حضرت آیة الله الکبری آقای بروجردی متع الله المسلمین بطول بقائه
و با اجازه مخصوص حضرت آیة الله العظمی آقای سید محمد حجت تبریزی کوه کمری مدظله العالی

(مطابق برنامه جدید وزارت فرهنگ)

(برای کلاسهای دوم - سوم - چهارم ابتدائی)

طاهر خوشنویس (تبریزی)

(مرکز فروش تهران خیابان ناصرخسرو - شرکت سهامی طبع کتاب)

(بها - در تمام کتابفروشیهای کشور: پنج ریال)

تاریخ: شهریور ۱۳۳۱ - تهران - ایران

بنگاه گراورسازی آقای شعاری (تبریزی)

بسم الله الرحمن الرحیم
این مجموعه تعلیمات دینی که بتصدیق بعض موثقین
رسیده چون مطابق با فتاوی حقیر است عمل بآن و تدریس آن
در مدارس دینیه مانعی ندارد مبتدئین مستفید خواهند شد ان شاء الله
حسین الطباطبائی
البروجردی

بسم الله الرحمن الرحیم
این مجموعه شریفه (تعلیمات دینی) که بخط عمدة الاخیار آقای
حاج میرزا طاهر خوشنویس نوشته شده و فقط بمباشرت ایشان طبع و
نشر میشود و بتصدیق موثقین مطابق با فتاوی حقیر است عمل بآن
و اشتغال و تدریس آن در آموزشگاههای کشور برای اطفال مسلمین
خیلی مناسب و مفید و در پیشگاه حضرت احدیت مثاب و ماجور است
ان شاء الله تعالی الاحقر محمد الحسینی الکوه کمری

بسم الله الرحمن الرحیم و له الحمد
مجموعه (تعلیمات دینی) که متصدی طبع و نشر آن جناب عمدة الاخیار
آقای حاج میرزا طاهر خوشنویس حفظه الله تعالی میباشند و بتصدیق جمعی از
موثقین مطابق با فتاوی اینجانب است عمل و تدریس بآن در مدارس
برای اشتغال مومنین ان شاء الله نافع و مفید خواهد بود
محسن الطباطبائی الحکیم
۲۲ شعبان ۱۳۷۵

و با اجازه و تصویب حضرت آیة الله العظمی آقای سید محسن حکیم مدظله علی رؤس المسلمین

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین

۱ س ـ اُصول دین و مذهب چند چیز است ؟

ج ـ پنج چیز است : ۱ توحید ۲ عدل ۳ نبوّت
۴ امامت ۵ معاد . ✳

۲ س ـ توحید یعنی چه ؟

ج ـ یعنی اعتقاد بیگانگی خداوند وآفریننده موجودات .

۳ س ـ عدل یعنی چه ؟

ج ـ یعنی اعتقاد باینکه خداوند متعال عادل و تمام کارهای

او از روی مصلحت و صلاح بندگان است . ✳

۴ س ـ نبوت یعنی چه ؟

ج ـ یعنی اعتقاد باینکه خداوند عالم پیغمبرانی برای هدایت بندگان فرستاده که اول آنها حضرت آدم و آخر آنها حضرت محمّد بن عبدالله صلی الله علیه وآله است و دین آنحضرت تا قیامت باقیست .

۵ س ـ امامت یعنی چه ؟

ج ـ یعنی اعتقاد باینکه خداوند جانشینانی برای پیغمبر قرار داده تا بعد از اینکه پیغمبر از دنیا رفت دین آنحضرت را حافظ و احکام آنرا بمردم برسانند .

۶ س ـ معاد یعنی چه ؟

ج ـ یعنی اعتقاد باینکه خداوند متعال عالم دیگری غیر از این عالم دنیا قرار داده است که عالم قیامت گویند ، بعد از اینکه این عالم تمام شد خداوند همه را زنده فرماید بجهت رسیدگی بحساب آنها پس نیکوکاران را داخل بهشت و بدکاران را داخل جهنم میفرماید . ✳

آموزگار محترم اصول دین و اصول مذهب و فرق میان آنها را بذهن نوآموزان شرح دهد . ناشر

۷ س – امامان و جانشینان پیغمبر صلی الله علیه و آله چند نفرند و کیانند ؟

ج – دوازده نفرند : ✻

۱ – حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام است .

۲ – حضرت امام حسن فرزند بزرگ امیرالمؤمنین علیهما السلام

۳ – حضرت امام حسین فرزند کوچک امیرالمؤمنین علیهما السلام .

۴ – حضرت امام زین العابدین فرزند امام حسین علیهما السلام .

۵ – حضرت امام محمد باقر فرزند امام زین العابدین علیهما السلام .

۶ – حضرت امام جعفر صادق فرزند امام محمد باقر علیهما السلام .

۷ – حضرت امام موسی کاظم فرزند امام جعفر صادق علیهما السلام .

۸ – حضرت امام رضا فرزند امام موسی کاظم علیهما السلام .

۹ – حضرت امام محمد تقی فرزند امام رضا علیهما السلام .

۱۰ – حضرت امام علی النقی فرزند امام محمد تقی علیهما السلام .

۱۱ – حضرت امام حسن عسکری فرزند امام علی النقی علیهما السلام .

۱۲ – امام غایب حضرت حجة فرزند امام حسن عسکری علیهما السلام

۸ س – فروع دین چند است و کدامند ؟

ج – ده چیز است : (۱) نماز (۲) روزه (۳) خمس (۴) زکوة (۵) حج (۶) جهاد (۷) امر بمعروف (۸) نهی از منکر (۹) تولی (۱۰) تبری ✻

۹ س – نماز چیست ؟

ج – نماز : عمل کردن بدستورات خاصی است بقصد تعظیم و پرستش خداوند متعال . ✻

۱۰ س – روزه چیست ؟

ج – روزه : خودداری از چیزهای چندی که بیان میشود ، از اول طلوع صبح تا وقت مغرب بقصد پرستش خدا . ✻

۱۱ س – خمس چیست ؟

ج – دادن پنج یک مال خویش است بسادات و امام علیه السلام با شرایط مقرره در شرع بقصد اطاعت فرمان خدا . ✻

۱۲ – س – زکوة چیست ؟

ج - زکوة ادای مقداری از مال خویش است بفقرا، وراههای خیری
که مورد نظر شرع باشد با شرائط مقرره بقصد فرمانبرداری خداوند متعال .

۱۳ س - حج چیست ؟

ج - زیارت خانهٔ کعبه است در مکهٔ معظمه بقصد فرمانبرداری خداوند متعال

۱۴ س - جهاد کدامست ؟

ج - جهاد عبارت است از جنگ کردن با دشمنان دین بدستور
پیغمبر صَلَّی اللهُ علیهِ وآله یا امام عَلَیهِ السَّلام یا نائب خاص آنحضرت . *

۱۵ س - امر بمعروف چیست ؟

ج - یعنی وادار نمودن مردم را بکارهای نیک بر طبق دستور دینی .

۱۶ س - نهی از منکر یعنی چه ؟

ج - یعنی باز داشتن مردم از کارهای زشت که بر خلاف دستورات
دین مقدس اسلام است . *

۱۷ س - تولّی چیست ؟

ج - دوست داشتن پیغمبر و امامان علیهم السلام که از جانب خداوند عالم

معین شده اند و پیروان ایشانرا . *

۱۸ س - تبرّی یعنی چه ؟

ج - تبرّی : بیزاری جستن و دشمن داشتن کفار و دشمنان دین
واشخاصی که مانع از پیشرفت دین مقدس اسلامند . *

(در کیفیت نماز است :)

۱۹ س - در شبانه روز چند نماز واجب میشود و کدامند ؟

ج - در هر شبانه روز پنج نماز واجب میشود : صُبح ،
ظُهر ، عَصر ، مَغرِب ، عِشاء . *

۲۰ س - این پنج نماز هر کدام چند رکعت است ؟

ج - نماز صبح : دو رکعت . نماز ظهر : چهار رکعت .
نماز عصر : چهار رکعت . نماز مغرب : سه رکعت . نماز عشاء :
چهار رکعت . پس مجموع نمازهای شبانه روزی هفده رکعت میباشد

۲۱ س - وقت نماز صبح را بیان کنید (تا کی میباشد) ؟

ج - از اول طلوع سفیده صبح تا طلوع آفتاب (وقت نماز صبح است) .

۲۲ س ـ وقت نماز ظهر کدام است ؟

ج ـ از اوّل ظهر تا موقعی که بقدر خواندن یک نماز عصر با شرایط تا مغرب بیشتر وقت نباشد . *

۲۳ س ـ وقت نماز عصر کدام است ؟

ج ـ از بعد از خواندن نماز ظهر تا غروب شرعی . *

۲۴ س ـ وقت نماز مغرب کدام است ؟

ج ـ وقت نماز مغرب : از اوّل غروب شرعی تا موقع بجا آوردن یک نماز عشاء بنصف شب مانده . *

۲۵ س ـ وقت نماز عشاء کدام است ؟

ج ـ از بعد از خواندن نماز مغرب تا نصف شب . *

(مقدّمات نماز :)

۲۶ س ـ مقدّمات نماز چند چیز است ؟

ج ـ هفت چیز است : *

(۱) شناختن وقت که هر نمازی را در وقت خودش بجا آورد .

(۲) شناختن قبله ، که نماز را رو بقبله بجا آورد ، و قبله : خانهٔ کعبه است در مکّهٔ معظّمه . *

(۳) پاک بودن بدن و لباس و محلّ گذاشتن پیشانی . *

(۴) عَورت خود را پوشانیدن هرچند در جای خلوت باشد و کسی او را نبیند

(۵) مُباح بودن مکان و لباس نمازگذار یعنی غصبی (مال غیر) نباشد .

(۶) باطهارت بودن یعنی وضو یا غسل داشتن ، اگر ممکن نباشد با تیمّم بودن .

(۷) لباس نمازگذار از مویِ و پشمِ و کُرکِ و پوستِ حیوانِ حرام گوشت و حیوانِ مُردار (که ذبح شرعی نشده باشد) نباشد . *

(ذکر شرایط و واجبات وضو)

۲۷ س ـ واجبات و شرایط وضو را بیان نمائید ؟

ج ـ در وضو واجب است شستن صورت از رستنگاه موی سر تا پائین چانه ، باندازه‌ای که دو انگشت بزرگ و وسط فراگیرد بحسب پهنائی آن . *

و بعد از آن شستن دو دست از مرفق تا سر انگشتان ، و باید اوّل دست راست را بشوید و بعد دست چپ را . بعد از آن مسح کردن یعنی کشیدن

کف دست راست را بجلو سر باندازه ای که صدق کشیدن کند با تری آب وضو . وبعد از آن کشیدن کف دست راست را بر پای راست از سر انگشتان تا بند پا . وبعد از آن پای چپ را با دست چپ . ☀

☀(شرایط وضو هشت چیز است :)☀

(١) نیت - یعنی قصد نمودن طهارت بجهت اطاعت فرمان خداوند عالم .

(٢) پاک بودن آب وضو . ☀

(٣) مباح بودن آب وضو که غصبی نباشد . ☀

(۴) مباح بودن محل وضو وظرفی که در آن وضو میگیرد . ☀

(۵) پاک بودن اعضاء وضو یعنی دست وصورت که میشوید وسر وپا که مسح میکند

(۶) مضاف نبودن آب وضو (مثل آب انار وآب قند وگلاب ومانند آنها) .

(٧) ترتیب بنحویکه در واجبات وضو گفته شد . ☀

(٨) موالات یعنی پی در پی بجا آوردن اعمال وضو وفاصله ندادن میان آنها .

☀(مبطلات وضو :)☀

٢٨ س - چند چیز وضو را بهم میزند (باطل میکند) ؟

آموزگار محترم دانش آموزان را سر آب حاضر نموده وضو را عملاً بآنها یاد داده واز ایشان تحویل بگیرد (ناشر)

ج - هشت چیز : (١) بیرون آمدن بول . (٢) بیرون آمدن غایط . (٣) خواب . (۴) مستی . (۵) بیهوشی . (۶) دیوانگی

(هفتم وهشتم وتفصیل احکام آنها موکول بکتاب کلاسهای بعدی میگردد) ناشر ☀

☀(در بیان تیمم است :)☀

٢٩ س - اگر کسی نتواند وضو بگیرد یعنی آب نداشته باشد یا مریض باشد که استعمال آب برای او ضرر داشته باشد چکند ؟

ج - باید عوض وضو تیمم کند . ☀

٣٠ س - کیفیت تیمم را بیان نمائید ؟

ج - تیمم عبارتست از زدن دو کف دست را باهم بر زمین ومالیدن بصورت از رستنگاه موی سر تا سر دماغ (بینی) وباندازه ای که دستها وانگشتها فرا گیرد از جهت پهنای صورت ، وبعد از آن کشیدن کف دست چپ را بر روی دست راست از بند دست تا سر انگشتان ، وبعد از آن کشیدن کف دست راست را بر روی دست چپ بهمین طریق . ☀

٣١ س - شرایط تیمم چند چیز است ؟

آموزگار محترم کیفیت تیمم را عملاً بدانش آموزان یاد بدهد وعملاً از ایشان تحویل بگیرد . (ناشر)

ج - هشت چیز در تیمّم شرط است : ✳

(۱) نیّت بنحویکه در وضو گفته شد . ✳

(۲) محلّی که بآن تیمّم میکند مباح باشد . ✳

(۳) محل تیمّم پاک باشد . ✳

(۴) اعضائیکه بآنها تیمّم میکند مثل دست و صورت پاک باشد . ✳

(۵) بخاک خالص یا سنگ یاریگ و چیزهائی که جزء زمین شمرده میشود تیمّم کند .

(۶) ترتیب بطریقی که در وضو بیان شد . ✳

(۷) موالات بهمان نحوکه در وضو ذکر شد . ✳

(۸) نبودن مانعی در محلّ تیمّم از دست و پیشانی و جبینَین . ✳

✳(در بیان نجاسات :)✳

۳۲ س - نجاسات چند چیز است ؟

ج - یازده چیز است : ✳

(۱) و (۲) بول و غایط انسان و هر حیوانیکه حرام گوشت و صاحب خون جهنده باشد

(۳) و (۴) خون و مردار انسان و هر حیوانیکه صاحب خون جهنده باشد هر چند

حلال گوشت باشد . ✳

(۵) و (۶) سگ و خوک صحرائی - نه دریائی و آبی . ✳

(۷) کافر - یعنی کسیکه منکر خدا و رسول یا چیزی که از ضروریات دین باشد مثل نماز و روزه

(۸) شراب - و هر چیزیکه مست کننده و در اصل روان باشد . ✳

سه شماره باقیمانده دیگر در کلاسهای ۵ ، ۶ تفصیلاً بیان خواهد شد . ✳ (ناشر) .

✳(در بیان مطهرات :)✳

۳۳ س - مطهرات چند چیز است ؟

ج - چهارده چیز است : ✳

(اوّل) آب ، و آن بر دو قسم است : مُطلق (مانند آب جوی آب حوض و آب انبار) که

و آن پاک میکند هر چیز نجس را که قابل پاک شدن باشد[1] . ✳

(قسم دوم) مضاف (مانند گلاب و آب قند) و آن چیزهای متنجّس را پاک نمیکند بلکه

بمجرّد ملاقات نجاست خودش هم نجس میشود (اگر چه زیاده از کُر هم باشد) .

۳۴ س - آب مُطلق چند قسم است ؟

ج - پنج قسم است : ۱ آب باران ۲ آب جاری ۳ آب چاه

۴ آب کُر ۵ آب قلیل . ✳

(۱) - مثلاً سگ و خوک و کافر قابل پاک شدن نیست و با شستن پاک نمیشود . ✳

۳۵ س - آب باران چه حکم دارد ؟

ج - آب باران در وقت باریدنش حکم آب جاری را دارد پس چیزهای متنجسه را مانند زمین و جامه و فرش بباریدن برآن وازالهٔ عین نجاست پاک میکند

۳۶ س - حد کر را بحسب مساحت بیان نمائید ؟

ج - محلی که سه وجب و نیم طول آن ، سه وجب و نیم عرضش ، سه وجب و نیم گودیش بوده و باآب پر باشد کر میگویند . وآبی که کمتر ازاینمقدار باشد آب قلیل مینامند

۳۷ س - آیا آب چاه وآب جاری وآب کر بملاقات نجاست نجس میشوند ؟

ج - نجس نمیشوند مگر وقتی که طعم یا رنگ یا بوی آنها بنجاست تغییر پیدا نماید ، اما آب قلیل بملاقات نجاست نجس میشود . ✻

(دوم) - آفتاب - وآن پاک میکند زمین و درب و پنجره وهرچیزیکه متصل بزمین باشد مثل درخت وگیاه ، بشرط اینکه بخشکاند آنهارا بتابیدن بآنها . ✻

(سوم) - زمین - وآن پاک میکند کف پا وتهٔ کفش را که اززمین نجس شده باشد . ✻

(چهارم) - استحاله - یعنی تغییر یافتن چیز نجس بچیز پاک مانند اینکه چوب نجس بسوزد و خاکستر شود ، یا سگ در نمکزار بیفتد ونمک شود . ✻

(پنجم) - انقلاب - مثل اینکه شراب برگردد و سرکه شود . ✻

(ششم) - انتقال - مثل خون بدن انسان که بخوردن پشه منتقل ببدن آنحیوان شده وجزء بدن آن محسوب شود پس آنخون پاک است . ✻

(هفتم) - غسل میت - که بعد از بجا آوردن هرسه غسل با شرایط آن بدن میت مسلمان پاک میشود . ✻

(هشتم) - استبراء حیوان نجاست خوار - یعنی مانع شدن از نجاست خوارگی (بحدیکه عرفاً از نجاست خواری خارج شود) پس بول وغایط وعرق او پاک میشود . ✻

(نهم) - زایل شدن عین نجاست از بدن حیوان وباطن بدن انسان - مثل باطن دماغ وگوش ودهان که بمحض رفتن عین نجاست پاک است و محتاج بشستن نیست . ✻

(دهم) - اسلام آوردن - که باعث پاک شدن آنکافر میشود بعد از آنکه اسلام آورد و مسلمان شد . ✻

(یازدهم) - تبعیت - مثل ظرف سرکه که پیش از سرکه شدن آب انگور

جوش آمده نجس بود بعد از آنکه آب انگور سرکه شد و پاک گردید ظرف هم
بتبعیت آن پاک شد . ✱

(دوازدهم) غائب شدن مسلمان - یعنی هرگاه ظرف یا لباس شخص
مسلمانی را دیدی که نجس شده و آنشخص هم ملتفت بنجاست آن بود و بعد آنشخص
از نظر غایب شد بعد از آن دیدی که آنظرف یا لباس را استعمال میکند حکم
میشود بپاک بودن آنچیز ، پرسش و تحقیق در آن لازم نیست . ✱

آنچه از مطهرات باقی بماند در کتاب شرعیات کلاسهای ۵ ، ۶ تفصیلاً بیان خواهد شد . ✱ ناشر

✱(در مقارنات نماز :)✱

۳۸ - س - مقارنات نماز چند چیز است ؟

ج - مقارنات نماز دوازده چیز است : ✱

(۱) - نیت - بطوریکه در وضو گفته شد . ✱

(۲) - قیام - یعنی ایستادن بر روی دو پا بدون اینکه بجائی تکیه کند .

(۳) - تکبیرة الاحرام - و آن گفتن اللّٰه اکبر است بقصد داخل شدن در نماز

(۴) - قرائت - یعنی در رکعت اول و دوم خواندن سورهٔ حمد و یکسورهٔ تمام

از سوره های دیگر قرآن ، و در رکعت سوم در نماز مغرب ، و سوم و چهارم
در نماز ظهر و عصر و عشا ، خواندن تسبیحات اربعه . ✱

۳۹ س - سورهٔ حمد کدام است ؟

ج - اولین سوره از قرآن است که صورتش این است : ✱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ✱
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ✱ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ✱ مَالِكِ يَوْمِ
الدِّينِ ✱ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ✱ اِهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ✱ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ✱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ✱ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ✱ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ✱

۴۰ س - تسبیحات اربعه کدام است ؟

ج - خواندن سُبْحَانَ اللّٰهِ ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ است

(٥) - رُکوع - یعنی خم شدن بقصد رکوع بحدیکه دستها بزانو برسد

(٦) - سُجُود - وآن گذاشتن هفت عضو از بدن بزمین بقصد سجده :

پیشانی - دو کفِ دستها - دو زانو - وسر دو انگشت بزرگ پاها .

(٧) - ذِکر - یعنی واجب است در رکوع گفتن سه مرتبه سُبحانَ اللهِ یا

یکمرتبه سُبحانَ رَبِّیَ العَظیمِ وَبِحَمدِهِ وهمچنین واجب است در سجود گفتنِ

سه مرتبه سُبحانَ اللهِ یا یکمرتبه سُبحانَ رَبِّیَ الأعلیٰ وَبِحَمدِهِ .

(٨) - تشهّد - یعنی در رکعت دوّم سر از سجده دوم بلند نمود ونشست

باید بگوید : اَشهَدُ اَن لا اِلٰهَ اِلّا اللهُ وَحدَهُ لا شَریکَ لَهُ وَ

اَشهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

ونیز واجب است خواندن همین تشهّد بعد از سر برداشتن از سجده دوم رکعت

سوم از نماز مغرب ورکعت چهارم از نماز ظهر وعصر وعشاء . ✻

(٩) - سَلام - یعنی واجب است در رکعت آخر نماز بعد از تشهد بگوید :

اَلسَّلامُ عَلَینا وَعَلیٰ عِبادِ اللهِ الصّالِحینَ یا اینکه بگوید :

اَلسَّلامُ عَلَیکُم وَرَحمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ (وبهتر این است هر دو را بخواند

اگر چه با هر یکی از اینها از نماز خارج میشود) . ✻

(١٠) - ترتیب - یعنی نماز را باید بترتیبی گفته شد بخواند : ✻

اوّل - تکبیرة الاحرام ، بعد - حمد ، بعد - سُوره . تا آخر آنچه گفته شد .

(١١) - مُوالات - یعنی پی در پی وپشت سر هم بجا آوردن اجزاء نماز .

(١٢) - طُمَأنینه - یعنی نماز را با حال ساکن بُودن وحرکت نکردن بدن بجا آورد

(تذکر) : قرائت وذکر وتشهد وسلام را برطبق لغت عرب بجا آورد

---

٤١ س - مستحبات نماز را بیان نمائید ؟

ج - مستحبات پیش از نماز ، ودر حال نماز ، وبعد از نماز

بسیار است ، چند تا از آنها را بیان مینمائیم : ✻

اوّل - اذان واقامه پیش از نماز (وتأکید اقامه از اذان بیشتر است) .

- اذان - عبارت است از : چهار مرتبه اَللهُ اَکبَرُ ودو مرتبه اَشهَدُ

اَن لا اِلٰهَ اِلّا اللهُ ودو مرتبه اَشهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللهِ

ودو مرتبه حَیَّ عَلَی الصَّلوٰةِ ودو مرتبه حَیَّ عَلَی الفَلاحِ ودو

مرتبه حَیَّ عَلیٰ خَیرِ العَمَلِ ودو مرتبه اَللهُ اَکبَرُ ودو مرتبه

لا اِلٰهَ اِلّا اللهُ . ✻ وبعد از آن اقامه است ، وآن نیز

بهمین نحو است مگر اینکه در اول آن اَللّٰهُ اَکْبَرُ دو مرتبه است ، و در آخر آن لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ یکمرتبه ، و بعد از حَیَّ عَلٰی خَیْرِ الْعَمَلِ دو مرتبه قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ باید بگوید . ✳ (و شهادت بر ولایت یعنی گفتن اَشْهَدُ اَنَّ اَمِیْرَ الْمُؤْمِنِیْنَ عَلِیًّا وَلِیُّ اللّٰهِ جزء اذان نیست ولیکن خواندن آن تیمناً بهتر است) ✳ . ✳

دوم - (از مستحبات نماز) گفتن تکبیراتیست غیر از تکبیرة الاحرام : ✳ یکی بعد از خواندن حمد و سوره با تسبیحات اربعه پیش از آنکه برکوع برود یکی بعد از بلند شدن از رکوع ، یکی بعد از سجدهٔ اول ، یکی پیش از سجدهٔ دوم ، یکی بعد از سجدهٔ دوم . ✳

سوم - گفتن سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ بعد از رکوع هر رکعت .

چهارم - (از مستحبات نماز) قنوت - یعنی خواندن دعا و ذکر پیش از رکوع رکعت دوم اگرچه یک صلوات باشد ✳

پنجم - در حال ایستادن از هر رکعت برای رکعت بعد از آن . . بگوید بِحَوْلِ اللّٰهِ وَقُوَّتِهِ اَقُوْمُ وَاَقْعُدُ . ✳

ششم - (از مستحبات نماز) اینکه پیش از خواندن تشهد بگوید : اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

هفتم - بعد از تشهد و پیش از سلام واجبی بگوید : اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکَاتُهُ . ✳

هشتم - (از مستحبات نماز) تعقیب - یعنی خواندن قرآن و دعا بعد از نماز : سه مرتبه اَللّٰهُ اَکْبَرُ گفتن بعد از سلام واجبی . و خواندن دعای : اَللّٰهُمَّ اهْدِنِیْ مِنْ عِنْدِكَ وَاَفِضْ عَلَیَّ مِنْ فَضْلِكَ وَانْشُرْ عَلَیَّ مِنْ رَحْمَتِكَ وَاَنْزِلْ عَلَیَّ مِنْ بَرَکَاتِكَ . ✳

و افضل تعقیب - خواندن تسبیح حضرت زهراء سلام الله علیها است ، و صورت آن چنین است : ۳۴ مرتبه اَللّٰهُ اَکْبَرُ بگوید ، و بعد از آن ۳۳ مرتبه اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ، و بعد از آن ۳۳ مرتبه سُبْحَانَ اللّٰهِ .

✳ (در مبطلات نماز :) ✳

۴۲ س - مبطلات نماز چند چیز است ؟

ج - یازده چیز است . ✳

(۱) هر چیزیکه وضو را باطل میکند (در باب وضو ذکر شد) نماز را نیز باطل میکند .

چون حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله این تسبیح را در ابتدا بحضرت صدیقه سلام الله علیها تعلیم فرموده است باینجهت تسبیح زهرا نامیده شده

۲ – پشت بقبله کردن . ☀

۳ – بطرف راست یا چپ خود را برگرداندن . ☀

۴ – حرف زدن . ☀ (اما خواندن دعا یا قرآن در هر جای نماز که باشد ضرر ندارد)

۵ – خندیدن بآواز که از حد لب خند خارج باشد . ☀

۶ – گریه کردن مگر از ترس خداوند متعال . ☀

۷ – بجا آوردن کاری که منافی صورت نماز باشد مانند خوردن و آشامیدن و نحو اینها . ☀

باقی شماره‌ها با تفاصیل احکام در کلاسهای ۵ – ۶ بیان خواهد شد . (ناشر) ☀

☀ (در ارکان نماز) ☀

س – ارکان نماز چند چیز است ؟

ج – چهار چیز است : (۱) تکبیرة الاحرام (۲) رکوع (۳) دو سجده باهم (۴) قیام در حال تکبیرة الاحرام و قیام متصل برکوع . ☀

ارکان نماز آنست که بکم یا زیاد شدن هر یکی از آنها عمداً یا سهواً نماز باطل میشود . (ناشر)

☀ (در شرایط روزه) ☀

س – شرایط واجب شدن روزه را بیان نمائید ؟

ج – با چند شرط روزه واجب میشود : (۱) آنکه بالغ باشد . ☀

بالغ شدن در مرد آنست که پانزده سال او تمام شده باشد ، و در زن ۹ سال او تمام شده باشد

(۲) آنکه عاقل باشد یعنی دیوانه نباشد . ☀

(۳) آنکه مسافر نباشد بسفر شرعی . ☀

(۴) روزه بحال او (یا بحال طفل او در صورتیکه زن بچه شیرده یا باردار باشد) ضرر نرساند .

(۵) آنکه از عادات زنانه یعنی حیض و نفاس خالی باشد . ☀

س – مبطلات روزه چند چیز است ؟

ج – ده چیز است : (۱) خوردن (۲) آشامیدن (۳) سر بزیر آب کردن (بنابر احوط) . ☀ (۴) دروغ بر خدا و رسول و ائمه علیهم السلام بستن (۵) دود و غبار بحلق رساندن (۶) قی کردن

تقیهٔ مبطلات روزه در کلاسهای ۵ – ۶ مذکور خواهد شد . (ناشر) ☀

☀ (مسائل متفرقه :) ☀

س – اگر کسی چیزی را در محل و مکان مخصوص مانند آموزشگاهها که دانش آموزان در آنجا تحصیل مینمایند پیدا کرد چکند ؟

ج – در همان آموزشگاه ، خود یا بوسیلهٔ مدیر یا ناظم بدانش آموزان اعلام نماید

س ـ معصیت وگناه چیست ؟

ج ـ هرگونه رفتار وگفتاری که برخلاف مقررات شرع اقدس اسلام بوده باشد معصیت وگناه میگویند . ✵

س ـ معاصی کبیره را بیان نمائید ؟

ج ـ گناهان بزرگ بسیار است ما چند تا از آنها را اسم میبریم : ✵

شرک وکفر بخداوند متعال ، ناامیدی از رحمت خدا ، ترک عبادات واجبه مانند نماز وروزه وغیره ، عاق والدین یعنی نافرمانی بپدر و مادر . ✵ دزدی ، آدم کشی ، شرابخواری ، دروغگوئی ، کم فروشی ، بهتان ، سخن چینی ، خوردن چیز مردار ، مردم آزاری ، حسد . ✵

تذکر : وظیفهٔ انسان نسبت بخداوند عالم :

چون خداوند قادر و توانا بما از پدر و مادر مهربانتر است ، و ما را برای شناسائی خود آفریده ، و نعمتهای گوناگون برای ما تهیه وعطا فرموده ، و پیغمبرانی فرستاده که راه نیک و بد را بما نشان بدهند ، و ما را از کارهای ناشایست و بد باز دارند ، و براههای نیک و خداپسندانه هدایت فرمایند : ✵

پس بما واجب و لازم است که همیشه خدا را درنظر گرفته او امرش را اطاعت کنیم و از معاصی دوری نمائیم ، بلکه در شبانه روز کاری نمائیم که برخلاف رضای خالق مهربان باشد

✵(پایان)✵ نویسنده و ناشر : طاهر خوشنویس

إِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ : تذکر و تمام حجت

اینجانب طاهر خوشنویس پنجاه سال در فرهنگ خدمت کرده و بنوشتن کتب دینی و مذهبی پرداخته ام در اواخر عمر حب ایمان برانیم واداشت که بنسل آینده ایرانی و برادران ایمانی خدمتی کرده باشم ، روی این اصل مجموعه ای بنام تعلیمات دینی برای دانش آموزان دوره ابتدائی (رساله عملیه برای بزرگان) تنظیم و از لحاظ مبارک سه نفر مجتهدین عظام مدظلهم علی رؤس الانام گذرانده ام : مرحوم حضرت آیة الله آقای سید محمد حجت رضوان الله علیه حضرت آیة الله العظمی آقای بروجردی حضرت آیة الله آقای سید محسن حکیم متع الله المسلمین بطول بقائهما پس از ملاحظه و تصویب با امضاء و مهر خودشان موشح و مزین فرمودند و بوسیله شرکت طبع کتاب تهران چاپ شده ، جناب آقای یزدانفر معاون محترم وزارت فرهنگ که مرد بسیار شریف و پاکدامن و متدینی است بخشنامه بتمام آموزشگاههای کشور صادر فرمودند که بدانش آموزان دوره ابتدائی تدریس شود ، احکام دین مقدس اسلام از مراجع تقلید صادر و پذیرفته میشود نه از هر شخص بی اطلاع - او خودش گمراه است کرا رهبری کند . و نیز از طرف وزارت فرهنگ دستور همکاری خانه با مدرسه داده شد که اولیای اطفال با مدارس تماس گرفته و ارتباط حاصل نمایند تا در تحصیل و تربیت اخلاق اولاد خودشان رسیدگی نمایند ، متاسفانه بیشتر اولیای اطفال موقع افتتاح مدارس اولاد خودشان را بدبستان میبرند تا پایان سال دیگر خبری ندارند که از احکام فرایض دین مقدس اسلام و اخلاق و آداب پسندیده چیزی یاد گرفته اند یا نه و تکیه کلام شان این است : حالا بچه است بعدا یاد میگیرد . غافل از اینکه پیوند درخت در شاخه نورس عمل میکند نه شاخ درشت کلفت . بچه باید از هشت سالگی فرایض دین مقدس اسلام و اخلاق و آداب شایسته یاد بگیرد و در وجود او تمرین شود و در شانزده سالگی عمل نماید ورنه در آن وقت نفس اماره نمیگذارد زیر بار برود ، همین طور میشود که شده است .

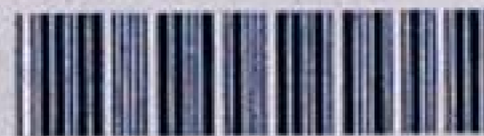
در قرآن مجید آیه مبارکه قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ مگر خطاب باولیای اطفال رؤسای خانواده نیست ؟! اگر تمام خانواده های کشور حسب الوظیفه فردا فردا بتربیت و تهذیب اخلاق اولاد خود مطابق قانون شرع انور اسلام بپردازند در اندک زمانی خوشبختی و سعادت در تمام کشور حکمفرما میشود ، پسران امروز پدران فرداست ، دختران امروز مادران فرداست . سزاوار است که انسان فکر کند و بفهمد تا از اول بچه را نگهداری کند ، تا بدو اصل گوهری قابل تربیت و دارای اثر باشد . والا با این غفلت : خفته را خفته کی کند بیدار .

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ : بخود بیا .
. . . . . يَتَفَكَّرُونَ : فکر کن .
. . . . . يَفْقَهُونَ : بفهم .
. . . . . يَعْلَمُونَ : بدان .

(وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ) ✵
(وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ) ✵

✵ ناشر مجموعه دینی : (حاج طاهر خوشنویس) تبریز

طهران
شرکت سهامی طبع کتاب

309058

طهران
شرکت سهامی طبع کتاب